

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibus, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm || Martii Et Aprilis

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10259

De S. Epipodio martyre Lugdunensi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77384](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77384)

promanat
ex valeva.
cuo.

compleuit, & superfluxit. Hoc ipsum secundo & tertio ac sepius factum est. Et quid dicam? Tantam abundantiam balsami vas ferme vacuum ministravit, ut intacto vase ecclesie, non solum caput & manus, sed brachia, pectus, pedes quoque & totum corpus, non vna, sed sepius repetita vice, omni ex parte inungeremus. Dehinc more summi pontificis vestibus est sacris indutus, & in oratoriu debita cum veneratione delatus.

Multa post
eius obitu
visa gloriae
eius docu-
menta.

In crastino autem, cum sepultura traderetur, sarcophagus, qui illi fuerat pluribus retroactis diebus preparatus, longitudine quidem & latitudine aptus, sed profunditate magna ex parte minus habens inuentus est. Quod considerantes, animo deficiebamus, nulla scilicet ratione pati valentes, ut superiori lapide pressus, sua integritate aliquatenus laesus priuaretur. Cum itaque in hoc plurimi fluctuarent, & alij sic, alij vero sic rem posse componi dicitarent: quidam ex conferta multitudine fratrum, acceptum baculum episcopi Rossensis, qui funeris officium praesens agebat, per transuersum sarcophagi super corpus patris ducere coepit, & iam illud omni ex parte corpori iacentis premere, magna nobis exinde admiratione permotis, inuenit. Ita ergo venerabile corpus patris Anselmi, Cantuariensis archiepiscopi ac Primatis totius Britaniae, sepulcro inclusum, quid conditio sortis humanae habeat in se, omnes, qui pertransseunt, sui exemplo monet attendere. Sanè in obitu & post obitum eius multa à multis visa narrantur, quae gloriam eius, quam pro meritis suis eum recepisse à Deo non dubitamus, attestantur. Quibus tamen scribendis laborem intrare nolumus, magis videlicet eligentes silentio nostro omnes, qui dormiendo ea viderunt, pares facere, quam ista scribendo, illa non scribendo, vnum alij, quasi potiora viderit, anteferre. Ut enim cuncta scribantur, infiniti negotij est. Aperta denique facta, quae Deus per eum facere dignatus est, & nos talium nudi pro posse digessimus, puto sufficere ad notitiam retributionis & conuersationis vitae eius. Sit itaque Deo omnipotenti & filio & sancto spiritui laus & gratiarum actio, nunc & per omnia saeculorum saecula, Amen.

DE CAIO Papa & martyre vide To. I. in Vita S. Sebastiani martyris: itemque in Gestis Susannae virginis & martyris, Tomo. 4.

VITA ET MARTYRIUM S. EPIPODII MARTYRIS LVGDVNENSIS, GRAVITER CONSCRIPTA.

Adstipulantur eis antiqua Martyrologia, & habentur in antiquis manuscriptis egregijs exemplaribus.

22. Aprilis.

Patria caelestis.

Ierusalem caelesti, patria sempiterna, quae morte est constructa sanctorum, quae culmina sua caelo inierit: cuius incolae mori nesciunt, cuius libertas iugum tartarea captiuitatis ignorat, cuius libertas cum immortalis gloria & beatitudine perseverat. Etsi autem de praemijs martyrum pauca perstricta sint: quia nequaquam condignae sunt passiones praesentis saeculi ad magnitudinem gloriae caelestis, quae erit perpetua & sempiterna: at tamen hi sunt sanctorum triumphus, qui merito scriptis proditi, mittuntur ad posteros, ut si eis non contingat occupatio passionis, succensae tamen mentes emulationis ardore, immaculatam vitam, & contritionem corporum, imitatione martyrij illorum consequantur.

Vide Eusebii Pamphili Hist. Eccl. l. 5. ca. 1. &c.

Itaque beatissimorum Epipodij & Alexandri conflictus atque victorias, Christo in illis triumphante, referimus: ut fides credentium praemissum & desideret & sequatur exemplum. Igitur principis Antonini Veri decimo septimo Imperij anno, cum per multas prouincias gentilium furor defauiet, praecipue in Lugdunensi urbe baccharus est: in qua pro sui magnitudine quanto maiores debebant populi, tanto etiam gentilium copio-

copiosior rabies astuabat. Iudices, officiales, tribuni, milites, vulgus certatim, in discreto etiam sexu, Christianos multiplici crudelitate laniabant. Quorum plurimi distinctis passionibus atque nominibus, ad succedentes memorias perucenerunt: Innumeros vero, qui vel in discretis caede concisi sunt, vel vincti in ergastulis defecerunt, in scriptos caelestis vitae liber tantum continet. Nam post vastissimam martyrum stragem & saeuientium passionum crudelitatem, de qua etiam Christi famuli, quos tunc illustrissimae vrbes Vienna & Lugdunum tenebant, ad ecclesias Asia & Phrygiae scripta miserunt, cum penè ad integrum Christi nomen à gentilibus crederetur extinctum: per prodicionem domesticam Epipodius & Alexander occultè operam dare catholico cultui Praesidi nunciantur: quos ille indagine sollicita, religionis reliquias in illis extinguere cupiens, praecipit inquiri.

Verùm intermisso paulisper ordine passionis, quanti qualésve fuerint, par est explicare. Et Alexander quidem natione Graecus fuit: Epipodius verò, Lugdunensis ciuitatis indigena. Porro eos paruulos scholae contubernium, & charitas iam virilis in primæ aetate coniunxerat: & ita literis eruditissimi, concordia crescente, ad Deum profecti sunt, vt cum fuerint Christiani, & à clarissimis parentibus instituti, ad religionis tamen incitamenta se mutuo prouocarent. Nam sobrietate, parsimonia, castitate, fide, opere misericordie ita Deo sese hostias dignas preparabant, vt in consummationis meritum profecerit gloria illata martyrij. Erant ambo iuuentutis flore conspicui, neque adhuc conjugalibus nexibus implicati. Sauiente autem persecutione, implentes euangelica constituta, ad aliam, vel etiam tertiam ciuitatē euntes, latebram ibi quaesierunt. Egressi verò occultè septa murorum, in eo vico, qui propter incisam petram situs est, tugurium cuiusdam religiose & fidelis viduae, etiam sine vllis comitibus, introierunt. Cumq; illic aliquandiu recti fide mulierculæ & loci humilitate latuissent, tandem sagax illos inquisitor inuenit, eosque per angustum cellulae aditum fugientes manus infesta corripuit: qui ita trepidis insipientes irruerant, vt S. Epipodius calcamento pedis vnus, dum pauidus prosilieret, priuaretur: quod postea fidelis mulier, tanquam thesauros sibi repertos, occultuit.

Itaque captos etiam ante discussionem carcer recepit: quia manifesti putabatur criminis nomen esse, ipsa appellatio Christiana. Deinde post triduum, vinctis post tergum manibus, ante Praesidis statuuntur tribunal: quos sauisimus iudex, adstante & imprimente gentiliū multitudine, de nomine & professione interrogauit. Illi verò & vocabula sua ediderunt, & Christianos se esse perspicue testati sunt. Accenditur ergo iudex, & popularis conclamatio attollitur, & in innocentes simul omnium insania incurrit. Potestas eos increpat, & furorem suum huiusmodi clamore testatur: Etiam nunc aduersus deos immortales humana temeritas perseuerat? Etiam nunc conuelluntur principum sanctiones, & vno eodemque maiestatis crimine Imperator impugnatur & numina? Vbi sunt tormenta, quae intulimus? vbi cruces? vbi gladij? vbi bestiae? vbi ignitæ laminæ? vbi districtio, etiam ultra mortis terminos procurata? Extincti sunt homines, sepulcra non extant, & tamen Christi memoria perseuerat. O puniendi, quod ausu in religione vetita perdurastis! iam nunc pro vestre praesumptionis temeritate poenas dabit: ac nē se inuicem exhortentur, aut muniant sermone vel nutibus, eiectione Alexandro, qui est aetate firmior, Epipodius applicetur. Quem scilicet singulariter destitutum, dum pro coniectura aetatis teneriorem animo iudicabat, serpentis antiqui vsus calliditate, venenata blandimentorum arte sollicitat. Video enim te, ait, iuuenem: & nefas est, vt in intentione prauis propositi perseueres, & pereas. Nos immortales deos colimus, quos vniuersitas populorum, quos etiam nominibus proprijs sacratissimi principes venerantur. Nos deos colimus laetitia, conuiujs, cantionibus, laudibus, comestatione & lasciuia: vos verò hominē crucifixum, cui placere non possunt, qui his omnibus perfruuntur: qui licentiam respuit, qui ieiunijs delectatur, qui, damnatis voluptatibus, tristē & infœcundam diligit castitatem. Quid verò tribuere beneficij cuiquam valet, qui se tueri à vilissimorum insectatione non potuit? Quae quidem omnia idcirco tibi contextui, vt cum oblectatione & cum gaudio, quasi iuuenis, austeritatem refugies, mundi huius beatitudine perfruaris.

Ad hæc beatus Epipodius: Non ita me Christi ac fidei Catholicae armavit affectus, vt sensum meum misericordiae tuae signimenta permoueant. Pietas enim ista, crudelitas est: vobiscumque viuere, mors est aeterna. Carterum à vobis perire, gloriosum est. Sernipiternum verò Dominum nostrum Iesum Christum, quem crucifixum commemoras,

Epistola Viennensis & Lugdunensis ecclesiarum ad Asianos &c.

Epipodij patria.

Virtutes.

Matth. 10.

Captus S. Epipodius, in carcerem mittitur.

Minæ iudicis.

Blanditur iudex Epipodio.

Epipodij constantia virilis, & oratio sapientissima.

resurrexisset non nōsti: qui ineffabili mysterio homo pariter & Deus, famulis suis trami-
tem immortalitatis instituit, & ad cælestia regna perducit. Sed vt communiter tecum
loquar, quia alta non recipis, nunquid ita cæcata mens tua est, vt nescias hominem ex
anima & corporis duplici constare substantia? Animæ imperio, corporis seruitio ma-
gis vtimur. Turpitudines, quibus demones vestros colitis, oblectant membra corporis,
mentes interimunt. Quæ autē illa vita est, vbi partis potioris detrimenta capiuntur? Nos
pro anima aduersus corpus bella suscipimus: nos pro anima aduersus vitia dimicamus.
Vobis venter deus est, & in morem pecudum, post ingluuiem prodigam, finem vite
præsents, mortis iudicatis occasum. Cæterum nos, quicunque vobis persequentibus
interimus, dum tempora amittimus, vitam ingredimur æternitatis.

Ceditur pu-
gnis mar-
tyris, & ille
hic constan-
tior.

Iudex verò responsi huius liuore & admiratione defixus, iracundiaque stimulante
commotus, admirabile eloquentia domicilio, id est, os martyris elidi pugnorum icti-
bus iubet. Ac deinceps S. Epipodius illato dolore constantior, mixtis cruore dentibus,
hæc verba profudit: Christum cū patre ac spiritu sancto Deum esse confiteor, dignum-
que est, vt illi animam meam refundam, qui mihi & creator est & redemptor. Itā enim
mihi vita non tollitur, sed mutatur in melius. Nec interest, infirmitas corporea quo sine
soluatur, dummodo anima cælis inuecta, ad suum reuertatur authorem. Cū hæc
beatus Epipodius constanti assertionem loqueretur, imperio truculenti iudicis eculeo
suspenditur, circumstantibus hinc inde lictoribus, vt latera eius impressis vngulis sulca-
rentur. Tunc subito populi terribilis clamor factus est, petentis, vt vel obrueretur im-
bre saxorum, aut membratim diuisus, sæuentium insania carperetur. Sed de furore
omnium tarda erat crudelitas iudicantis. Metuens autem Præses, nè magis vim perfer-
ret, & per seditionem, potestatis ac iudicij reuerentia turbaretur, ad sedandum circun-
fusam multitudinis præcipitem & insanum furorem, causamque cōmotionis extinguen-
dam, eductum extra tribunal, gladio rapam feriri iubet. Iraque quanto infestior fuit in-
imicorum tumultus, tãto citius, dispositione diuina, consummatio accelerata est mar-
tyrij: vt puerum suum, de passione ac persecutoribus triumphantem, velocitus Christus
remuneraret, qui est benedictus in secula, Amen.

Gladio S.
Epipodius
feritur.

Quæ hoc loco sequuntur de Alexandro, socio Epipodij, Lector infra
offendet die 24. Aprilis.

Ex Gregorio Turonen. De Gloria Martyrum Cap. 50.

Photinus
Episcopus.

Irenæus.

Nora mira-
cula.

Igitur martyrio consummatus gloriosus Photinus Episcopus, qui Lugdunensi præ-
fuit vrbi sacerdos, per certaminis nobilis meritum inuectus est calo. Cui & merito
& sanctitate condignus Irenæus successit Episcopus, per martyrium & ipse finitus.
Hic in crypta basilicæ beati Ioannis sub altari est sepultus: & ab vno quidem latere
Epipodius, ab altero verò Alexander martyr est tumulatus. De quorum monumentis
si puluis cum fide colligatur, extemplò medetur infirmis. Magna enim claritas in cry-
pta illa continetur, quæ, vt credo, meritum martyrum signat.

CERTAMEN SANCTORVM ET GLORIOSO- RVM MARTYRVVM, ACEPSIMAE, IOSEPH, ET AEITHA- le, ex Simeone Metaphrasæ.

22. Aprilis.
quo die la-
tina eos ha-
bent Mar-
tyrologia.

Acepsimæ
virtutes.

Erebat in Christianos Saporius rex Persarum, & Magis, qui
erant pars Persarum, iussit vt eos persequerentur. Qui etiam
acrius inuadentes, eos, quos persequerentur, cogebant
colere ignem & solem. Quæ de causa beatus quoque Acepsimas
ab eis comprehenditur: qui ortus quidem erat ex
patria Naësson, (quæ est quidem sita in finibus Persarum:
est autem episcopali ornata dignitate) ætate senex, vt qui
esset octoginta annos natus: senex prudentia, mitis & mo-
deratus, ab ira alienus, abstinenter vitam agens, egenos im-
perians suis facultatibus, intentus, orationibus, forma ele-
gans, anima elegantior: & externis motibus ijs, qui illos
cernebant, significans internam constitutionem, & factis & verbis pietatem enunci-
ans, & vitæ & rectorū dogmatum magister effectus Christianis. Quo factū est, vt totam
aduersariorum aciem tanquam aduersus fortissimum antagonistam in se euocauerit.
Circa